CARMEN NVPTIALE
AD THALAMOS IO. GEORGII ALDOBRANDINI, ET HIPPOLYTAE LVDOVISIAE ROSSANI PRINCIPVM.

AVTORE
LEVINO HIELIO

ROMAE, Apud Alexandrum Zannettum. 1621.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, Si videbitur Reuerendiss. Magist. S. Pal. Apost.
P. Episc. de Curte Vicesg.

Imprimatur,
Fr. Vincentius Bartolus Mag. & Socius Reuerendiss. Patris Magistri S. Palatij.

Illuſtriſſimo & Excellentiſſimo D.D.

IO GEORGIO ALDOBRANDINO ROSSANI PRINCIPI,

LEVINVS HIELIVS F.

TVAS haſce maieſtatis, & concordiæ pleniſsimas nuptias, carminis quidem leui; voluntatis tamen incitatiſsimo ſtudio proſequebar, Princeps, cum properantis calami curſum Dithyrambicus furor excepit, eo nimirũ animi calore commotus: aut; vt ego arbitror; noua veſtræ dignitatis admiratione perfuſus. Ardori mentis obtemperandum omnino fuit; quippe qui in prægeſtientis Vrbis lætitia, quà publica actione tributariam laudem Domino, quà priuato quodam iure felicitati tuæ quaſi cumulũ affinis gloriæ à me non remiſsè contenderet. Igitur volenti, libentiq. à Nuptiali Carmine excidit proximè Dithyrambus. Vtrique proprium patrocinium quærendum eſt. Illud; quicquid deprauatè, vitioſèque peccauerit; ab inſita tibi morum ſuauitate, Nuptiarum præſertim tempore (vt par eſt) indulgentiori, tutum, ac facile perfugium ſperat. Huic non mediocriter pertimeſcendum eſt: ne dum ſe in eius clientelam recipit: cuius temerè congeſsit præconia; aut tanto Principis Ampliſsimi ſplen dore obrutus,

ſuo illo impetu infracto, temperatoq. calore, ſeſe penitus inglorium eius ante conſpectum effundat: aut ab eo penes quem vertitur ſumma rerũ quaſi ludicrũ quid in tanta negotiorum ſeueritate minus gratè excipiatur. Quare gemelli partus fortunam ſecutus, non alium, ac ille ſibi portum petit. Neque enim aut re vlla instructior, quam tui inſcriptione nominis, aut gratior accidat ad Principis manus, quam munere dexteræ tuæ. Ex quo vel ab vnius collatione tributi geminata ſibi fœnerationis vſura proueniat. Tu interim munuſculum, meque adeo vectigalem tuum in fidem recipe. Vtriuſque familiæ decora à me (quod veſtra præſcribit modeſtia) parciſsimè libata venturæ ſobolis bonæ ad gloriæ non degeneris anticipationem expende. Atque inaugurata tibi felicitate vtere, quam diutiſsimè. Vale. Dat. Romæ ſept. Calend. Maij. M.DCXXI.

CARMEN

CARMEN NVPTIALE.

IAM noua mobilibus prætexens gramina ripis,
Cærula pennati vada propulit aura Fauoni:
Vere tument fluctus: atque aſpera Sole tepenti
Aequora deſpumant Veneres: & amoribus acta
Ludit in vndoſo pubes argentea vitro.
Iam vaga flebilibus permulcens aëra curis,
Inſtaurat Philomela modos: mollique volatu
Languida, laſciuo cadit improba præda marito.
Iam volat exultim volucrum genus omne: ferarum
Omne genus cupido micat in certamina niſu:
Quæ mage ſolliciti ſuccenſa Cupidinis æſtu,
Temperat Idalij placidiſſima mater Amoris.
Omnia ſunt operoſa Deæ. Venus omnia vincit.
Omnia vincit Amor. Sic te quoque, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponſus Amori.
Scilicet ille tuo iamdudum obnoxius igni
Flagrat: & immiti propè conſternatus ab ictu
Corde premit vulnus; quo cæca errore recurſat
Flamma: & inextincto curarum exercita motu,
Implicat ardorem penitis ſublapſa medullis.
Ah quoties iuuenem penetrabilis ardor adegit,

Inti-

Intima ab inuito ſuſpiria corde trahentem
Tingere pallentes natiuo murice malas?
Ah quoties inter ſuſpiria deciduus ros
Labitur vbertim: geminoq; è fonte liquatum
Cor fluit in lacrymas:& inobſeruabile mentis
Lingua ciet murmur: vociſq. cadentis imago
Siſtitur interrupta: ſuiſuè implexa ſuſurris:
Nec iuſſa Hippolytæ confundit amabile nomen?
Quod ſi tantus amor præcordia findit amantis:
Talibus arſuras animi penetralia flammas
Educat in venis; quid ni te, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponſus Amori?
Ille ne; fulmineos qui flecteret enſe rotatus:
Qui poterat tractare minas, haſtæq. ruentis
Fulgura:qui duro peſſundare caſtra duello,
Et rauco poterat vibrare tonitrua ferro:
Qui ſternacis equi domuit calcaribus iram:
Incuſſitq. feras:& ineuitabile dextra
Edocuit liquidum mugire per aëra telum;
Ille ne,Virgo,tuos languenti lumine vultus
Vt vidit; perijt? primo ne ardore caducus
Ceſſit inops animi: fouitque in corde fauillas
Frigidus, & rigido pallore nitentior auri?
Vſque adeo ne feri proſternere Martis alumnum
Vnus Amor potuit? nec te Venus æqua puellam
Subiuget? aut dulcis nequeat diuellere natam
Matris ab amplexu: lectoq. dicare iugali?
Ille vacet flammis: te pronuba teda rebellem
Impetat: & teneros adamantina cuſpis hiulcet
Eminus acta ſinus? illum tractabile flectat
Fulmen: te grauibus vis figat ahenea clauis
Cypridis arbitrio? quin te quoque, Regia Virgo,
Cedere par Veneri:cedit dum Sponſus Amori?

Scy-

Scyrias Emathium Virgo pellexit Achillem:
Pugnacesq. colo digitos instruxit: & armis
Deuotum patrijs animum, puerumq. minacem
Compulit indignis subtegmina ducere fusis.
Attamen Emathio quoque Scyrias arsit Achille.
Herculis Oetæo clarescit fama triumpho:
Quo iuuenem meriti penetrare cubilia Regni,
Iussit Amor: Thebana prius nec stella refulsit
Aethere; victorem quam credula nupta maritum,
Ingenui studiosa tori, sine fraude doloso
Munere sustulerit, Nessique cruore bimembris.
Vsque adeo fax vna duos flammarat amantes:
Flexerat vna duos. Sic te quoque, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponsus Amori.
Littore ab Argolico quo primum tempore pubes
Aequoris appulsu, cæcoque sub impete venti,
Instituit vada lata leui volitare carina;
Dicuntur medias Veneres arsisse per vndas.
Tunc Thetidem Peleo, Thetidi tunc Pelea sacris
Iunxit Amor vinclis, & purpureis Hymenæis.
Littus in Argolicum quo primum tempore pastor,
Troiugenum reduces vecturus in ostia flammas,
Appulit: Iliacis arsit Regina sagittis;
Non minus, ac Danao male saucius hospes ab igni.
Sic vbi ridet Hymen; quid ni te, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponsus Amori.
Egerat Europæ sinuosa per arua iuuencum
Imperium Veneris, duriq. Cupidinis oestrum.
Illa sedet placidi maculoso tergore Tauri,
Ausa per abruptas caput obiectare procellas;
Immemor ah vitæ; frontem complexa bicornem,
Atque puellari quas texuit arte corollas,
Augurium thalami; proflatum naribus ignem

Ebibit:

Ebibit:& gratos captiua reciprocat æstus.
Quod stupet Acrisius nimbosi luminis aurum,
Illud amat Danaë. Quis in alite suspirantem
Ambigat indomiti Lædam damnare furoris?
Nempe Iouis potuit si fundere sceptra tonantis;
Omnia vincet Amor. Sic te quoq., Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponsus Amori.
Torruit hic Boreæ glacie lapidosa niuali
Pectora:& Hyberna concretas grandine plumas.
Rapta nec absimili face perfurit Orithya.
Non minus vndarum,tempestatumq.potentem
Perculit ille Iouem: liquidiq. per auia Regni
Aequoreas populatur aquas: auidasq; sub ipso
Gurgite Nereides, & certo Protea vultu
Sistit: Acidalio perflatus turbine Triton
Aestuat:& Cypria vice fluctuat Amphitrite.
Ditis anhelantes aliena lampade sensus
Quassat:& ignotis caput implacabile flammis
Mitigat; hinc tristi felix Proserpina regno
Miratur dotale nemus: repetitaq. matrem
Negligit. Illa etenim, quo more leæna; tenellos
Quæ foetus nemori,& tenebris commiserat antri;
Si prædam abstulerit venator; in omnia sese
Versat lustra ferox: latèq. & comminus horrido
Antra metu resonant; totas longo ordine noctes
Arboreis facibus Mundi scrutata recessus
Dicitur: & vanis natam reuocasse querelis.
Sic vbi te matris complexibus insistentem
Sponso adiungit Hymen, quid ni te,Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponsus Amori?
Aspice, nocturnas vt ventilet Hesperus auras,
Lætitiæ bona signa ferens; dum Phœbus Iberæ
Tethyos exultat gremio: dum luce rubentes

Occi-

Occidua roseo suspirant igne iugales?
Aspirat Venus in thalamos: & candida lapsu
Prosperiore cadunt tibi vota ; ac fusa metallo
Te meliore vocant affinis Sydera Cœli.
Illa etenim medius qui diuidit Axis vtroque
Innuit Oceano tua pignora fortibus ausis
Clara , per extremas melius fulgentia metas ,
Perque vias Cœli , & liquidæ vestigia lucis ,
Quà Phaëtontæi rident cunabula Solis :
Quà radiant fusco noctis confinia velo :
Quà superimpositis bacchatur in ignibus Auster ;
Et septingemino torpent fulgore Triones.
O vna ante alias ter felicissima virgo !
O alios inter fortunatissimus Heros !
Scilicet hæc (vestrum nisi vatem ludit Apollo)
Affore promittunt tanta de stirpe Nepotes :
Queis patrios titulos, maternaq. nomina terris
Perpetuare datum, Cœlique ascribere fastis.
I,Virgo paritura Duces.tibi panditur Aether :
Et coniurato tibi sydera mitia cœtu
Quicquid alit sacro perfusus numine Mundus
Afflatu quicquid spirabile lumen inaurat ,
Quicquid inest pulchri,quicquid nitidissima promit
Vena boni,& Charitum quod fusile munus adumbrat
In thalamos plenis iunxere benigna maniplis.
I, Princeps geniture Duces . tibi sceptra Latinus
Seruat apex : tua progenies (non vanus aruspex
Ominor) Oenotrij per lucida templa Quirini ,
Dardanio frontem diademate cincta,curuli
Maiestate potens Clementia Sydera rursum
Pandet,& afflictis lustralia secula terris .
Id patrui monumenta petent,meritisq. vetustis
Aeneadum deuincta fides : id mitis Olympus

B Poscet

Poſcet, nec ſuperis ingrata ſuperbia Romæ,
Adde quod & priſcus materni ſanguinis auctor
His dedit auſpicijs claræ fundamina gentis.
Hinc ternis rutilant auguſta inſignia vittis:
Tinctaq. purpureo ſinuantur carbaſa fuco.
O alios inter fortunatiſſimus Heros!
O vna ante alias ter feliciſſima Virgo!
Tene domus trabeata Ducum: quam littus Ethruſcum
Sollicitis aluit ſtudijs: quam millibus ante
Flexibus Aſtrorum Cœli Clementia fouit:
Inſignem bello, morum grauitate verendam
Extulit armatæ ſydus geniale Mineruæ:
Te domus hæc ſacris complexibus Heroina
Excipit: & prono declinat Sydera vultu?
Tene domus Latijs armata ſecuribus, Heros,
Felſina quam multis deducto tempore ſeclis
Illuſtrem bello, nulli pietate ſecundam
Fouit: & ad ſuperos Cœlum tranſcripſit honores;
Tene ſibi generum larga cum dote iugandum
Expetit: & ſacros prætendit ad oſcula faſces?
O alios inter fortunatiſſimus Heros!
O vna ante alias ter feliciſſima Virgo!
Corripe, Virgo, moras. quid fletibus ora ſolutis
Lædere: quid cordis iuuat occultare latebris
Languidulaſq. faces, & frigidulos ſingultus?
Nouimus intento quantum Puer igneus arcu
Poſſit: & aſpectu quantum perculſa mariti,
Lumina combiberint ignem: flammæq. ſequacis
In graciles diſperſa ferant incendia venas.
Pande palam Virgo, quali fornace liqueſcat
Cor tenerum quali de fomite pectus anhelet.
Ne pudeat redamare palam; dum mutua nectit
Vincla Venus. ſit amare palam iam gloria, Virgo;

Quod

Quod pudor ante vetat. talem redamare maritum
Gloria prima tua eſt. ſine mox labefacta pererrans
Oſſa calor clauſas, manifeſtet ab ore fauillas;
Sicut Vere nouo tonitru rimoſa coruſcant
Nubila: & ambroſio conniuet fulgure Cœlum.
Quam facili mercede ſuum tibi dulcis amorem
Propoſuit coniux. quæris? mercabere amore.
Sed pretium, & paribus mercem tu lancibus æqua.
Tantos nimirum Sponſus te appoſcit amores:
Quanta per Aetnæos fumantibus edita ſaxis
Flamma furit campos: quantum deuexus ab vſto
Aethiope, ignifera ſub tempeſtate laborat
Axis, & ambuſtis Hyperionis orbita bigis.
Corrue in amplexus tam caræ coniugis Heros.
Virgo tota tua eſt. dederunt ſua iura parentes:
Cedit & illa ſuis tibi partibus: vtere, Coniux,
Vtere iure tuo. flaui tibi Verticis aurum
Ceſſit; & Eoa redimitus Iaſpide ceſſit
Frontis honor: crinale decus quam circuit Iris
Nexilibus gemmis, multoque intexta pyropo.
Hi cordis Cynoſura tui, duo Sydera, ocelli:
Hæc Scythico mage cana gelu, Geticiſque pruinis
Colla: hæc vndoſis leuiter criſpata capillis
Ceruix: & ductu tornatile pectus eburno:
Marmoreæque manus, thalami cum iuribus vni
Conceſſere tibi. Caſti ſic dona labelli,
Spirantiſque roſæ: ſic cinnama pectoris, vdique
Oris odora tuis ceſſere opobalſama labris.
O alios inter fortunatiſſimus Heros!
O vna ante alias ter feliciſſima Virgo!
Iam claro liceat vittas inſerpere raſtro:
Iam liceat ſacris intexere Sydera vittis:
Purpureiſque iuuet confundere cærula Cœli.

Solue moras, Virgo, materno ab littore portus
Ingrederis noua Nupta tuos: te celsa columnis
Attalicis domus excepit: qua porticus altis
Continuata tholis, & frigore mitis opaco
Magnanimum fouet ora Virum: qui plurima bello
Perpeſsi: fouet Heroum ſimulachra, Ducumque,
Et fumoſa domus monumenta emblemate lato,
Factaque Maiorum numerat, Patrioſque triumphos,
Stemmataque, trabeaſque ſacras, triplicemq. tyaram.
Hinc & fœmineus vario diſcrimine cœtus
Communes diducit auos: ramoſaque claro
Germine, multifidas arbor partitur in oras.
Hinc & Parthenopes Procerum ſociata fideli
Oppida connubio: & Regalia flumina Parmæ:
Et ferrugineo ſtillantia Lilia ſucco.
Ille; recens iuuenem fucus quem pingit in armis;
Egregius forma, roſeo ſpectabilis ore,
Pacata feritate, truci pietate timendus,
Odryſij pia cura Dei, Latiæque Mineruæ,
Quam multo vndantem tepefecit ſanguine Rhenum?
Quantus Hyperboreis lingua prædiuite campis
Egit in arma Viros? ſpatium; quo nudus inerti
Ceſſat: & obſcuro paries candore notatur;
Bella manet geminanda Duci; dum frater inundis
Aeſtuat: & Meliten, Lybicæque propinqua Coſyræ
Mœnia Marmaricis properat veſtire trophæis.
At parte ex alia, qua lineus vndat amictus:
Parrhaſios oculis, Virgo, ne quære colores.
Tantiſper vacet ille labor: ne gaudia luctu
Intermiſta fluant. Dabitur luſtrare recentis
Damna mali: & qualis ſe Petri æquarit Olympo
Gloria (me miſerum) noſtra id ſi dona tuliſſent;
Tu fueras Clemens. At nunc pia lumina fletu

Pacere

Parcere fas, Princeps, Nuptæ cognominis Heros,
Spes rediuiua domus, cognati & Syderis hæres
Gregorij venit auſpicijs; ſic morte ſuperſtes
Surgit ab exequijs volucer: Summique Parentis
Implentur certis non vana inſignia votis.
Hunc faſtis adiunge tuis: minioque coruſcus
Pingatur, placidoque micet Ludouicus in oſtro:
Cuius ab augurio tantis noua moenia Romæ
Faſtibus aſſurgunt: quantum nec priſca Quirinus
Extulit: aut Latij veſana potentia Martis.
Fulguret hic ſacro ter Maximus ore Sacerdos:
Quem Cyclas puro circumflua veſtiat auro:
Atq. humeros radioſa premant redimicula mitræ.
Illius ante pedes Romæ ſurgentis imago
Supplicet: & miti pacata Bononia Reno:
Et permanſuro ſedatus fœdere Mundus.
Addere fas Fratrem, tenerumq. ex Fratre Nepotem:
Quo veteris ſubnixa viget ſpes vnica gentis.
Tempus erit: propria paries quo laude laboret
Mole ſub ingenti factorum, & grandibus orſis:
Voſque coronatos felici prole parentes
Indicet: & niueæ referat veſtigia famæ,
Ad ſeros demiſſa trahens exempla Nepotes.
O vna ante alias ter feliciſſima Virgo!
O alios inter fortunatiſsimus Heros.
Sic tibi ſic, Virgo, patrij creuere penates:
Quos colit ampla domus: quos eſt mirata vetuſtas:
Queis tumet emerito promota Bononia faſtu.
Mille quid adnumerem fauſtis penetralibus arces,
Pictaque Maiorum certamina, & oppida forti
Victa manu, cæſoſque Duces, & opima triumphis
Signa: quid indignis ſeruatam cædibus vrbem:
Et profligato cædentes ære cateruas?

Bella-

Bellaque geſta Mari, trepidiſque micantia terris
Bella: quibus Veterum ſe nobile nomen Auorum
Tollit? barbarico quid ſpicula ſcabra cruore?
Quid referam ſuſpenſa iugo tormenta trabali,
Et Ludouiſijs deuota penatibus arma,
Telaque, & infixis horrentia ſcuta ſagittis?
Mille quid aſcribam titulos, & docta virorum
Ora? quid affines trabeas: coccoque ſerenum
Enarrem gentile decus: perque Itala Regna
Olim præclaro diffuſam ſanguine gentem?
Quantaq. centenos quondam complexa Nepotes
Inſerat Aethereo ſua nunc faſtigia Cœlo?
  Illa olim fuerunt. mox pingere fortia Patris
Facta dabit virtus. Iam ſtridere in ignibus enſes:
Iam Chalybis video liquidas vndare lacunas:
Poſtmodo vulnificum fluere in fornace metallum
Et gemere impoſitis flammata incudibus æra.
  Illa parant Hunnos aduerſo Marte rebelles
Frangere, Sithoniaſq. arces, Lunamq. minacem:
Victoremque Ducem, bellatriceſue cohortes
Siſtere concordi celſa in Capitolia plauſu.
  Pingere erit fratrem: cui blanda per ora lepores
Rident: cui tenerum generoſo in pectore robur
Educat, ac nitidis miteſcens Solibus æuum
Regales patria ſubducit ab indole mores.
  Purpureum pingent fraterni Syderis ignem,
Mulcentem miſeras meliori lampade terras.
  Tu quoq. fœmineos inter, decus addita, cœtus
Scriberis Matrona tuo cum coniuge; circum
Dum plaudit gratas Natorum turba choreas
Gregorium pingent Cœliq., Herebiq. potentem,
Tergemino ſacros cingentem ſtemmate crines.
  O vna ante alias ter feliciſsima Virgo:

O alios

O alios inter fortunatiſsimus Heros:
Purpureos vocat in thalamos te, Nupta, Maritus:
Te fulcrum geniale vocat: cui ductilis auri
Ardet opus: ſolidoque nitet commiſſa metallo
Gemma; per auriferas quam protulit Hermus arenas:
Quam flauis Pactolus aquis: quam nutrit Hydaſpes:
Et Tarteſsiaco Tethys vallata profundo.
Puluinar te molle vocat: cui textile mira
Arte recurrit opus. Miti ſed tempora rixæ
Credita, quid rebus conſumis inanibus vltro?
Nox ruit, ò Virgo, tenebras Hymenæus hiulcat
Lampade; qualis vbi rutilat face matutina
Phoſphorus: obliquo qui iam ſubit Heſperus igne.
Nox ruit: & Paphiæ Cœlum tenuere Columbæ
Iam medium: tremulaſq. manu Venus aurea tædas
Concutit: & florum profundit ab Aethere nimbos.
Nox ruit, ò Virgo tacito noua ſydera Cœlo
Emerſere: nouis ornatur ſignifer aſtris:
Cynthiaque Oceano properat merſare iuuencos.
Cras liceat; medio cum Sol prope luxerit orbi;
Regalemque torum, thalamiq. nitentis amictum
Cernere; vt in Tyrio reſpiret ſtamine Clemens
Optimus: vt grato componat fœdere Reges,
Armataſq. manus, & Regna minantia Regnis.
Vt Padus irato ſub claſſe remurmuret oſtro:
Totaque in ambiguo rutilet Ferraria velo.
Illic & populos, & limina ſacra, recluſis
Poſtibus, & ficti feruentem Tybridis æſtum,
Nec minus Iſmarias acies, & rapta videbis
Signa manu, profugaſque rates, & roſtra carinis
Eruta, & effuſo ſtagnantia fila cruore.
Omnia quæ vario quondam maculoſa veneno
Pinxerat alma Parens: grato cui munere dextræ

Exci-

Excidit ignoto radiata Bononia textu.
Ite triumphali præcingite tempora lauro,
Migrantes Helicone Chori. caua buccina cantu
Perſonet, & duro plaudentia tympana pulſu.
Seu libeat dociles alterno verbere chordas,
Seu plectro pulſare leui, fidibúſue canoris
Ludere; magnanimi iuuenis celebrate triumphos,
Permiſtos Heroas, & alta ab ſtirpe Nepotes.
Aſt ergo Romuleos inter grauis anſer olores
Septenis ferar vſque iugis inglorius: vda
Prorepam tellure libens, grauidaſq. paterni
Fluminis ad ripas, & rauco gutture ſupplex,
Vos ego ſæpe meo vos carmine compellabo.

DE

DE
LVDOVICO
CARD. LVDOVISIO.

EIVSDEM DITHYRAMBVS.

QVò per audentes Dea Dithyrambos
Corripis vatem? mea nec loquaces
Temperat cantus Lyra: nec iocoso
Carmine ad sacras Heliconis vndas
Prouocat Cycnos,& Apollinares
Impigra coetus.
Si per vmbrosos Tyberis recessus
Lusimus quicquam; trepidante neruo
Lusimus; nec me iuga fabulosæ
Phocidos notis aluere lymphis:
Neue certantem beat omnis æquo
Gloria plausu.
Voluenda sacro verba silentio
Quid vltro cogis promere? languidas
Ah parce vires, parce pectus
Indomito furiare thyrso.
Quis peruicacis nesciat Icari
Fatale nomen fluctibus additum;
Dum fidit auris, & caduco
Remigio male cautus exul?
Triforme ritu præstat Athlantico
Subire pondus: præstat Ibericos

C Pro-

Proferre fines,& laborem
Herculeo superare nisu;
Quam si canoris ales oloribus
Ingratus idem Principis audiar
Sumpsisse laudes, & Quiritum
Gaudia debiliore plectro.
Sed me procaci quà furor impetu
Rapit volentem,nubibus arduis
Clarare sulcos præpetibus iuuat
Pennis,immerita fronde superbior
Me dum Thespiadum coetibus insero
Seu Ludouisium nomen Olympico
Scalpantem spatio: quà Marathonium
Spicatam in segetem sydus inhorruit:
Qua pollet parili lance Diespiter:
Autumnoq. iubente,
Pleno copia cornu
Prono diffluit anno.
Seu quò furentem dissipat Euhyus,
Insanientis more Mimallonis,
Iuuat nigrantem visere Memnona:
Quà Sol cornipedes æquore propulit:
Siue innocentis Regna Fauonij,
Quà sol mersat aquis præcipitem diem.
Seu poscat orbis me gelidum latus:
Quà sæuit rabies incita fulminis.
Seu poscat Austri me plaga mobilis,
Solis trita rotis, hausta caloribus.
Seu bellicosi compita Romuli
Septeno libeat sparsa cacumine
Lustrare cursu carmina dispari
Plectentem numero; ceu vocat obuius
Bene ominata ad flagra Potitius.

Dotan-

Dotandas facili prole puerperas.
    I Roma foelix omina concipe:
I Roma tanto lætior auſpice
    Quò bella ducunt: quò decoras
    Explicuit Ludouicus arces.
Quocunq. Nereus frangitur ambitu:
Quocunq. tellus fine recluditur:
    Quocunq. Nereis marito
    Credit opes, nebulaſq. Coelo.
Hunc Roma tanto ſub Duce præteri
Naſcentis vltra Solis originem,
    Luciſq. metas, & gemelli
    Verticis incolumes rotatus.
I, temne lenti marmoris impetum;
Intorta nigris æquora fluctibus
    Dum fas, & ignotos voracis
    Oceani penetrare campos.
I, ſparge clarum nomen in exteras
Diuiſa gentes; dum licet Imperi
    Iunxiſſe Regnis quicquid æquo
    Stelliferum tegit orbe Cœlum.
I, iunge Diuis fœdera: Principis
Dum poſcit omen: dum tibi gaudia
    Aeternat Aether: & tepentes
    Luce fluunt meliore Soles.
Quam grata Coelo fulſit adorea:
Dum ſigna claræ gentis ab aureis
    Spectanda vittis, & decorum
    Explicuit Ludouicus oſtrum.
His Roma vittis quam bene priſtinas
Mutas ſecures: dum tibi Conſulis
    Sæuiret armorum furenti
    Arbitrio properatus ardor.

Inuiſa tandem deſine lugubris
Orcheſtra ſaltus: deſine flebiles
Miſcere cantus, & cupreſſo
Laurigeras temerare pompas.
Funeſta Romæ ſecula ad intimas
Excluſa terras, ilicet, exulent,
Hinc terror, infauſtæq. noctem
Cimmeriam repetant volucres.
Foecunda Romæ funera priſtinum
Sumentis æuum non ſemel Ilium
Dijs reddiderunt: nec prementi
Dura ſemel peperere fata.
Sic è ſubacto barbara Pergamo
Pubes refixit caſtra: nec vltimum
Experta Troianis laborem
Funeribus, reuocauit Argos.
Teſtis doloſi claſſis Vlyſſei,
Damnata longo errare decennio,
Tentare cautes, & minacem
Sicania Polyphemon vnda.
Vides ne quali dignior alite
Romane ſurgas; Felſina dum tuos
Auguſta prætexit corollis
Pacis oliuiferæ triumphos?
Cernimus, quanto generoſa faſtu
Felſina aſſurgat: Dominæq. rerum
Vrbis amplexu metuenda totum
Subiuget Orbem?
Roma ò legum diua creatrix!
Diua ò legum Felſina nutrix!
Aemula claræ Felſina Romæ,
Felſinæ opimus Roma triumphus,
Vtraq. ſacras iungite dextras:

Necti-

Nectite mites vtraq. oliuas:
Hoc Duce certum iungite fœdus.
Qualem terris Felsina plausum,
Qualia superis Roma theatris
Spectacla dabis; dum face rutilat
Clarum Patriæ pignus amatæ,
Gratum Romæ sydus alumnæ!
Flecte hic celeres Phoebe iugales:
Hac luce tuas absconde faces:
Flecte huc volucres Luna iuuencos:
Hoc Sole tuas conclude vices.
Te Duce, Princeps, potiore dies
Lampade ridet: tibi nocturnum
Meliore liquet nectare Coelum.
Nullos patitur Luna labores:
Nulla bicornis tempora Lunæ
Minuunt certis mensibus ignem:
Certis ignem mensibus augent.
Placida semper frigora vernant
Tellure: nouis floribus halant
Prata: hinc pleno Gratia luxu
Gestit triplici permista Choro.
Cornu semper diuite felix
Copia grauido depluit imbri.
Tibi declinant Gargara messes:
Tibi sanguineo spumosa lacu
Methymna tumet. Legit Hesperidum
Nobilis Aegle prima sororum
Tibi stridenti ex arbore poma,
Turgida fuluo poma metallo.
Tibi foecundo prodigus ictu,
Pinguia sudat balsama cortex.
Tibi tranquillo fœcunda gelu,

Thessa-

Thessala fingunt gramina Tempe:
Gramina pingunt rosida flores.
Tibi pellacis filia Ponti
Zephyros æqua lege ministrat:
Aura tumentis discolor Euri
Tibi nubigenas cogitat imbres:
Plumbeus iram temperat Auster:
Mollia torquet frigora Caurus.
Lapsus tumidis Pactolus aquis
Tibi gemmiferas voluit arenas:
Gemmas riguo turbinat auro
Diuite ripa lapsus Hydaspes,
Concha propinqui Solis ab æstu
Matura, rubro in littore gazzas
Tibi rorigenis foetibus ornat.
Tibi ramosæ germina syluæ,
Cespite ab vno virgulta virent;
Flexile patrijs vimen in vndis.
Quæ si credas mitibus auris,
Immite bibunt contracta gelu: &
Cespite in vno ramosa rubent,
Nobile patrijs marmor ab vndis.
Tibi desudant vellera Seres:
Tibi cognato purpurat Ostro
Conchile iubar: quo bene Patriam
Magnæq. beas moenia Romæ,
Coeleste iubar; dum bene rutilas
Latio, Princeps, clarus in Ostro.
Tu vel duro ex semine belli
Legis ignotæ germina Pacis,
Pacis amator dum bella moues,
Dum bella fugis pace timendus.
Tu vel rigido Martis in æstu

Gla-

Glauca premeris fronde Mineruæ ;
Ceu fumosæ in vallibus Aetnæ
Seges arcano crescit ab igni.
Quid ò pennigeras vecta per auras,
Vndantes madido lumine fucos
Iris multifido circinat imbri ?
Agnosco superos rebus in atris
Ridentes niueo fulgure terris.
Salue ò deciduæ nuncia Pacis,
Huc intende vagi fornicis arcus:
Hoc accende tuos murice nimbos.
Quae fama ad miseras accidit aures,
Exundare sacris Itala flammis
Regna? & barbaricis apta ruinis
Foedari innocuo tela cruore !
Quae tanta immeritae pabula taedae
Alecto properat?quae furiali
Exhaurit bibulas igne medullas?
Te non Hesperidum Rector aquarum :
Et raucis resonae fletibus vndae :
Non te spumiferae stagna Padusae.
Non fouere lacus: hospita Pacis
Tellus insolito pulsa furore
Quo te,quo genuit coniuge monstrum?
Heheu suppositos cur Phaëtontis
Ambustis cineres ossibus ignem ?
Cur Caelum veteres excitat iras ?
En Diua quali turbine percitas
Rotare flammas in mare barbarum :
Fas:& laborantes in vstos
Aethiopas geminare taedas
Proh quanta nobis praelia destinat
Thracum Tonanti inuisa proteruitas ?

Quan-

Quanta in rebelli peruicaces
Aequore ſollicitat furores ?
Deuota Mauris colla ſecuribus
Romanus vltrò ferret, in exteras
Effuſus vndas: dum feroci
Marte ruit furiale Monſtrum ;
Annoſa quantum montibus Appulis
Querceta nimbo excuſſa remugiunt :
Quantum procelloſis ab antris
Enceladi glomerantur ignes.
Sic belluoſæ Regna Britanniæ
Neptunus vrget:Nube Dieſpiter
Obductus atra ſic triſulco
Igne quatit violentus arces.
Iam cerno flammas ire per arduos
Mundi rotatus,te Duce,Principum
Princeps amator. Fulminantis
Italiæ fera bella Thraces
Impetunt. Sacras radiantis auri
Supplicum ritu fluitare vittas
Cernimus Cœlo procul,innatantes
Murice vittas
Cernimus duro trepidum duello
Boſphorum, & Neſti glacialis vndas
Cæde turgentes, tumidoq. in Hebro
Naufraga ſigna.
Vicimus.claros,Duce te, triumphos
Concinat Pubes:domitum Niphatem
Dicat, & noſtro minus ambientes
Aequore claſſes.

F I N I S.